

§ 163 Yttrande över remiss om Mer biogas! För ett hållbart Sverige (SOU 2019:63)

Dnr KS 2020-000071 450

Kommunstyrelsens beslut

Skellefteå kommun yttrar sig enligt samhällsbyggnadsnämndens förslag.

Sammanfattning

Infrastrukturdepartementet har remitterat utredningen "Mer biogas! För ett hållbart Sverige (SOU 2019:63)" till Skellefteå kommun.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2020-03-16 § 45 att överlämna ett förslag till yttrande enligt vilket Skellefteå kommun i stort sett ser positivt på utredningens förslag.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts protokoll 2020-03-25 § 112
Samhällsbyggnadsnämndens protokoll 2020-03-06 § 45
Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-02-24

Skickas till:

Infrastrukturdepartementet

§ 45 Remiss Mer biogas! För ett hållbart Sverige (SOU 2019:63)

Dnr SBN 2020-000085 455

Beslut

1. Föreslår kommunstyrelsen svara på Infrastrukturdepartementets remiss "Mer biogas! För ett hållbart Sverige (SOU 2019:63)", enligt följande:
 - a) Utredningen ger en bra samlad bild av biogasens betydelse, såväl idag som i framtiden. Det är bra att utredningen pekar ut såväl övergripande kvalitativa mål som produktionsmål.
 - b) Utredningens två stödpaket I och II är bra. Ger möjlighet till fortsatt produktion i befintliga anläggningar samt stimulans till investeringar i ny teknik och i nya anläggningar.
 - c) Det är positivt att utredningen tydligt pekar ut vikten av att biogas som uppgraderas till fordonsgas ger störst klimatnytta, då den uppgraderade biogasen i första hand ersätter bensin/diesel i transportsektorn och i andra hand naturgas.
 - d) Det är positivt att utredningen redovisar uppfattningen:
 - att biogasens befrielse från energi- och koldioxidskatt bör behållas även efter 2020.
 - att det är viktigt att regeringen agerar skyndsamt för att EU-kommissionen ska kunna behandla en förlängningsansökan i god tid innan det nuvarande godkännandet löper ut och att det av samma skäl är önskvärt med ett godkännande som sträcker sig tio år framåt i tiden.
2. Beslutet utförs med omedelbar justering på mötet.

Sammanfattning

Infrastrukturdepartementet har remitterat utredningen "Mer biogas! För ett hållbart Sverige (SOU 2019:63) till Skellefteå kommun. Kommunstyrelsen kommer att inge ett samlat remissvar för kommunen. Samhällsbyggnadsnämnden svarar utifrån sitt ansvar som verksamhetsnämnd.

Regeringen beslutade den 31 maj 2018 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att kartlägga hur biogasens nytta som

resurs kan tas till vara på bästa sätt och ge förslag på hur biogas kan ges konkurrenskraftiga villkor genom långsiktigt stabila spelregler.

Baserat på analysen av olika alternativa lösningar föreslår utredningen att det införs mål för produktion av biogas i Sverige tillsammans med en uppsättning av ekonomiska styrmedel i Sverige i syfte att stimulera en ökad produktion och förädling av biogas. Styrmedlen består dels av produktionsstöd, dels av lån och garantier.

Stödpaket I syftar till att stötta produktion och förädling av biogas från rötning. Paketet innehåller följande premier:

- En gödselgaspremie på 40 öre/kWh biogas producerad från gödsel.
- En uppgraderingspremie på 20–30 öre/kWh för biogas som uppgraderas.
- En förvätskningspremie på 10–15 öre/kWh.

Stödpaket II syftar till att bredda produktionen, förädlingen och användningen av förnybara gaser inom fler industrisektorer. I syfte att stimulera en ökad produktion och förädling av förnybara gaser föreslår utredningen följande styrmedel:

- Att finansiella verktyg såsom lån och garantier erbjuds till befintliga såväl som nya producenter av biogas och andra förnybara gaser.
- En premie för produktion och förädling av biogas och andra förnybara gaser med andra tekniker än rötning bör införas för att kunna nå produktionsmålet och bidra till de klimat- och energipolitiska målen.

Utredningen bedömer att stödpaket I och II kommer att bidra till två huvudsakliga resultat:

- Allt annat lika kommer konkurrenssnedvridningen mellan importerad och inhemskt producerad biogas att minska.
- Biogasproducenternas lönsamhet bör öka.

Avdelningen vatten & avfall ser positivt på den genomförda utredningen och dess slutsatser och förslag.

Utredningens två stödpaket I och II innehåller intressanta premier i syfte att främja och utveckla biogasproduktion. Skellefteå

kommun berörs i första hand av den del som rör en uppgraderingspremie på 20–30 öre/kWh för biogas. Särskilt intressant är utredningens skrivning om att "Premien riktas specifikt till gas som uppgraderas eftersom biogas ger störst klimatnyttor när den uppgraderas och i första hand ersätter bensin/diesel i transportsektorn och i andra hand naturgas."

Detta stödjer de strategiska val Skellefteå kommun gjort under 2000-talet när det gäller biogasproduktion, uppgradering till fordonsgas, och i arbetet med att ställa om från en fossildriven fordonsflotta till en förnyelsebar biogasdriven fordonsflotta.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2020-02-24

Utredning "Mer biogas! För ett hållbart Sverige (SOU 2019:63)"

Skickas till:

kommunstyrelsen

vatten & avfall: avd. chef + verksamhetschef va

ekonomi/nämnd: funktionschef

Svar på remiss - Mer biogas! För ett hållbart Sverige (SOU 2019:63)

Sammanfattning

Infrastrukturdepartementet har remitterat utredningen ”Mer biogas! För ett hållbart Sverige (SOU 2019:63) till Skellefteå kommun. Kommunstyrelsen kommer att inge ett samlat remissvar för kommunen.

Samhällsbyggnadsnämnden svarar utifrån sitt ansvar som verksamhetsnämnd.

Regeringen beslutade den 31 maj 2018 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att kartlägga hur biogasens nytta som resurs kan tas till vara på bästa sätt och ge förslag på hur biogas kan ges konkurrenskraftiga villkor genom långsiktigt stabila spelregler.

Baserat på analysen av olika alternativa lösningar föreslår utredningen att det införs mål för produktion av biogas i Sverige tillsammans med en uppsättning av ekonomiska styrmedel i Sverige i syfte att stimulera en ökad produktion och förädling av biogas. Styrmedlen består dels av produktionsstöd, dels av lån och garantier.

Stödpaket I syftar till att stötta produktion och förädling av biogas från rötning. Paketet innehåller följande premier:

- En gödselgaspremie på 40 öre/kWh biogas producerad från gödsel.
- En uppgraderingspremie på 20–30 öre/kWh för biogas som uppgraderas.
- En förvätskningspremie på 10–15 öre/kWh.

Stödpaket II syftar till att bredda produktionen, förädlingen och användningen av förnybara gaser inom fler industrisektorer. I syfte att stimulera en ökad produktion och förädling av förnybara gaser föreslår utredningen följande styrmedel:

- Att finansiella verktyg såsom lån och garantier erbjuds till befintliga såväl som nya producenter av biogas och andra förnybara gaser.
- En premie för produktion och förädling av biogas och andra förnybara gaser med andra tekniker än rötning bör införas för att kunna nå produktionsmålet och bidra till de klimat- och energipolitiska målen.

Utredningen bedömer att stödpaket I och II kommer att bidra till två huvudsakliga resultat:

- Allt annat lika kommer konkurrenssnedvridningen mellan importerad och inhemskt producerad biogas att minska.
- Biogasproducenternas lönsamhet bör öka.

Avdelningen vatten & avfall ser positivt på den genomförda utredningen och dess slutsatser och förslag.

Utredningens två stödpaket I och II innehåller intressanta premier i syfte att främja och utveckla biogasproduktion. Skellefteå kommun berörs i första hand av den del som rör en uppgraderingspremie på 20–30 öre/kWh för biogas. Särskilt intressant är utredningens skrivning om att *”Premien riktas specifikt till gas som uppgraderas eftersom biogas ger störst klimatnyttor när den uppgraderas och i första hand ersätter bensin/diesel i transportsektorn och i andra hand naturgas.”*

Detta stödjer de strategiska val Skellefteå kommun gjort under 2000-talet när det gäller biogasproduktion, uppgradering till fordonsgas, och i arbetet med att ställa om från en fossildriven fordonsflotta till en förnyelsebar biogasdriven fordonsflotta.

Förslag till beslut

1. Föreslår kommunstyrelsen svara på Infrastrukturdepartementets remiss ”Mer biogas! För ett hållbart Sverige (SOU 2019:63)”, enligt följande:
 - a) Utredningen ger en bra samlad bild av biogasens betydelse, såväl idag som i framtiden. Det är bra att utredningen pekar ut såväl övergripande kvalitativa mål som produktionsmål.
 - b) Utredningens två stödpaket I och II är bra. Ger möjlighet till fortsatt produktion i befintliga anläggningar samt stimulans till investeringar i ny teknik och i nya anläggningar.
 - c) Det är positivt att utredningen tydligt pekar ut vikten av att biogas som uppgraderas till fordonsgas ger störst klimatnytta, då den uppgraderade biogasen i första hand ersätter bensin/diesel i transportsektorn och i andra hand naturgas.
 - d) Det är positivt att utredningen redovisar uppfattningen:
 - att biogasens befrielse från energi- och koldioxidskatt bör behållas även efter 2020.
 - att det är viktigt att regeringen agerar skyndsamt för att EU-kommissionen ska kunna behandla en förlängningsansökan i god tid innan det nuvarande godkännandet löper ut, och att det av samma skäl är önskvärt med ett godkännande som sträcker sig tio år framåt i tiden.
2. Beslutet utförs med omedelbar justering på mötet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2020-02-24

Utredning ”Mer biogas! För ett hållbart Sverige (SOU 2019:63)”

Hans Andersson
förvaltningschef

Stefan Johansson
chef vatten & avfall

Beskrivning av ärendet

Inledning

Regeringen beslutade den 31 maj 2018 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att kartlägga hur biogasens nytta som resurs kan tas till vara på bästa sätt och ge förslag på hur biogas kan ges konkurrenskraftiga villkor genom långsiktigt stabila spelregler. Regeringen förordnade samma dag riksdagsledamoten Åsa Westlund att vara särskild utredare.

Utredningen antog namnet Biogasmarknadsutredningen.

Utredningen överlämnade härmed sitt betänkande Mer biogas! För ett hållbart Sverige (SOU 2019:63) i december 2019.

Uppdraget

Biogasmarknadsutredningens uppdrag har varit att kartlägga hur biogasens nytta som resurs kan tas till vara på bästa sätt och ge förslag på hur biogas kan ges konkurrenskraftiga villkor genom långsiktigt stabila spelregler.

Utredaren hade i uppdrag att analysera biogasens roll och konkurrensförutsättningar utifrån bl.a. de nya energi- och klimatpolitiska målen, den ökade integreringen av biogasmarknaden i EU samt utvecklingen mot mer förnybar energi i transportsektorn.

Syftet är att biogas ska kunna bidra till att nå Sveriges energi- och klimatpolitiska mål på ett kostnadseffektivt sätt, samtidigt som hänsyn tas till värdet av de nyttor som produktion av biogas bidrar med för att nå andra samhällsmål.

Utredningens huvudförslag

Baserat på analysen av olika alternativa lösningar föreslår utredningen att det införs mål för produktion av biogas i Sverige tillsammans med en uppsättning av ekonomiska styrmedel i Sverige i syfte att stimulera en ökad produktion och förädling av biogas. Styrmedlen består dels av produktionsstöd, dels av lån och garantier.

Utredningen föreslår att följande kvalitativa mål införs:

- Produktionen och användningen av biogas i Sverige ska på ett ändamålsenligt sätt bidra till att de av riksdagen beslutade energi- och klimatmålen uppnås samtidigt som den inhemska biogasproduktionens övriga samhällsnyttor tas till vara.

Utredningen föreslår dessutom att följande produktionsmål införs i syfte att dels konkretisera ovanstående kvalitativa mål, dels ge vägledning för utbyggnaden av ny produktion och förädling:

- Sverige ska år 2030 producera 10 TWh biogas. Av dessa ska 7 TWh biogas produceras genom rötning och 3 TWh biogas och andra förnybara gaser produceras från andra tekniker.

Utredaren föreslår även två stödpaket.

Stödpaket I syftar till att stötta produktion och förädling av biogas från rötning. Eftersom detta är en redan spridd teknik i Sverige har de föreslagna premierna underbyggts med data och kunskap från existerande stöd, som klimatklivet, gödselgasstödet och biogasstödet 2018. Paketet innehåller följande premier:

- En gödselgaspremie på 40 öre/kWh biogas producerad från gödsel. Gödselgaspremien kompenserar för de extra kostnader och de samhällsnyttor som uppkommer vid biogasproduktion från gödsel.
- En uppgraderingspremie på 20–30 öre/kWh för biogas som uppgraderas. Uppgraderingspremien ges till de aktörer som producerar rågas som sedan uppgraderas. Syftet med premien är att stötta och utöka produktionen av uppgraderad biogas från rötning.

Premien riktas specifikt till gas som uppgraderas eftersom biogas ger störst klimatnyttor när den uppgraderas och i första hand ersätter bensin/diesel i transportsektorn och i andra hand naturgas.

- En förvätskningspremie på 10–15 öre/kWh. Förvätskningspremien ges till de aktörer som producerar rågas som sedan förvätskas. Förvätskning av biogas är en relativt ny teknik i Sverige, men den gör det ekonomiskt möjligt att förflytta biogas i flytande form betydligt längre sträckor än om den är i gasform. Detta är särskilt viktigt i områden som inte är anslutna till gasnätet och där biogasen i dagsläget främst handlas på lokala eller regionala marknader.

En utökning av förvätskning skulle kunna vidga dessa marknader och på sikt skapa en nationell marknad för biogas.

Förvätskning ökar förutsättningarna för att biogas ska kunna användas i tunga transportfordon och inom sjöfarten. Det är därför en teknik som kan leda till att biogas kan ersätta fossilt bränsle i fler sektorer.

Stödpaket II syftar till att bredda produktionen, förädlingen och användningen av förnybara gaser inom fler industrisektorer.

För att öka användningen inom industrin och andra sektorer krävs att priset på biogas och andra förnybara gaser är konkurrenskraftigt med naturgaspriset.

I syfte att stimulera en ökad produktion och förädling av förnybara gaser föreslår utredningen följande styrmedel:

- Att finansiella verktyg såsom lån och garantier erbjuds till befintliga såväl som nya producenter av biogas och andra förnybara gaser. Detta i syfte att minska den företagsekonomiska risken och kapitalkostnader, vilket i sin tur påverkar den förväntade avkastningen.

- En premie för produktion och förädling av biogas och andra förnybara gaser med andra tekniker än rötning bör införas för att kunna nå produktionsmålet och bidra till de klimat- och energipolitiska målen.

Motivet till premien i stödpaket II är att nya tekniker bör kommersialiseras eftersom dessa bedöms som nödvändiga för att sektorer såsom industri och sjöfart ska kunna övergå till att använda förnybara gaser i stor skala.

In- och utfasning

Utredningen rekommenderar att stödpaket I införs så snart som möjligt eftersom produktion och förädling av biogas från rötning medför den största samhällsekonomiska nyttan samtidigt som det finns en risk för att den befintliga produktionskapaciteten avvecklas utan stöd.

Utredningen anser att det är mycket värdefullt om stödpaket II också kommer på plats så snart den närmare utformningen är klarlagd.

På lång sikt bör även biogassektorn kunna klara sig utan statligt stöd. Utredningen föreslår att den befintliga biogasproduktionen ska tilldelas stöd under tio år givet dagens marknadssituation. Därtill bör ny produktion ha möjlighet att ansöka om stödet fram t.o.m. 2030, givet dagens marknadssituation. Detta innebär att stödet kommer att existera i alla fall fram t.o.m. 2040 med en kostnadstopp vid 2030.

Resultat och möjliga effekter

Utredningen bedömer att stödpaket I och II kommer att bidra till två huvudsakliga resultat:

- Allt annat lika kommer konkurrenssnedvridningen mellan importerad och inhemskt producerad biogas att minska.

- Biogasproducenternas lönsamhet bör öka.

Därtill bedömer utredningen att de båda stödpaketerna kan leda till följande effekter:

- Den företagsekonomiska risken för biogasaktörer kommer att minska, framför alltför producenter.

- Den inhemska produktionen av biogas bör öka, inklusive biogas från gödsel. Detta dels som en följd av ökad produktion i befintliga anläggningar, dels genom investeringar i ny kapacitet.

- Den svenska biogasmarknaden mognar och blir mer enhetlig och nationell. Detta kan komma att leda till kreativ förstörelse och marknadskonsolidering. Därtill kan skal- och driftfördelar realiseras, vilket i sin tur kan leda till mer kostnadseffektiv biogasproduktion och därmed på sikt minska behovet av olika stöd till biogassektorn.

- Tillgången till biogas, som kan ersätta fossila bränslen, kommer att öka.

- Baserat på olika antaganden skulle enbart stödpaket I bidra till att växthusgasutsläpp motsvarande 4 procent av Sveriges totala utsläpp 2017 kan undvikas årligen fr.o.m. 2030. De totala premiekostnaderna för utredningens förslag är i samtliga scenarier gällande premienivåer lägre än den samhällsekonomiska nyttan.

Samhällsbyggnad, vatten & avfall - synpunkter

Avdelningen vatten & avfall ser positivt på den genomförda utredningen och dess slutsatser och förslag.

Utredningen pekar ut ett produktionsmål om att Sverige år 2030 ska producera 10 TWh biogas. Detta visar på biogasens viktiga betydelse för Sveriges framtida energibalans.

Utredningens två stödpaket I och II innehåller intressanta premier i syfte att främja och utveckla biogasproduktion. Skellefteå kommun berörs i första hand av den del som rör en uppgraderingspremie på 20–30 öre/kWh för biogas. Särskilt intressant är utredningens skrivning om att *”Premien riktas specifikt till gas som uppgraderas eftersom biogas ger störst klimatnyttor när den uppgraderas och i första hand ersätter bensin/diesel i transportsektorn och i andra hand naturgas.”*

Detta stödjer de strategiska val Skellefteå kommun gjort under 2000-talet när det gäller biogasproduktion, uppgradering till fordonsgas, och i arbetet med att ställa om från en fossildriven fordonsflotta till en förnyelsebar biogasdriven fordonsflotta.

Det är också positivt att utredningen redovisar uppfattningen:

- att biogasens befrielse från energi- och koldioxidskatt bör behållas även efter 2020.
- att det är viktigt att regeringen agerar skyndsamt för att EU-kommissionen ska kunna behandla en förlängningsansökan i god tid innan det nuvarande godkännandet löper ut, och att det av samma skäl är önskvärt med ett godkännande som sträcker sig tio år framåt i tiden.

Beslutet sänds till:

kommunstyrelsen

vatten & avfall: avd. chef + verksamhetschef va

ekonomi nämnd: funktionschef